

HÖGAKTUELLT

Personaltidning för HÖGSKOLAN I GÄVLE Nr 2 MARS 2000

Kontaktnät ger unika kurser

Med föreläsare i New Delhi, Jerusalem, San Francisco och i Guatemala har Stefan Myrgård skapat unika religionskurser på Högskolan i Gävle.

Sid 3

”Inför externa examinatorer!”

Studentkårens vice ordförande Susanne Svensson vill ha externa examinatorer för att säkra kvaliteten på utbildningen. ”Nu får det vara slutdiskuterat”, skriver hon.

Sid 4-5

”Se över lärarutbildningen!”

I ett upprop skriver 22 lärare på Institutionen för utbildningsvetenskap att lärarutbildningen måste göras om för att svara mot skolans krav.

Sid 6-7

Högskolans lektionssal i Jerusalem? Visserligen är bilden på förstasidan manipulerad, men viss sanning ligger det ändå i den.

*Foto: Åke Tilander
Montage: Ove Wall*

Kanske är vi mogna för klarare kvalitetsbedömningar nu...

Universitetskanslern, Sigbrit Franke, besökte Högskolan den 9 februari. Kanslern har sedan hon tillträdde på sin post systematiskt besökt landets alla universitet och högskolor. Hon har valt att besöka de norrländska lärosätena sist – allra sist Umeå universitet, där hon tidigare var rektor.

Såväl kanslern som vi som deltog var mycket nöjda med dagen. Som alltid kändes det bra att vandra runt med besökarna i våra lokaler. De blev imponerade och tycker att de är vackra. Och överallt sjöd det av aktivitet – i lärosalarna, i labsalarna, i korridorerna, i och utanför Valhall trängdes folk och utställningsverksamheter.

Vårt rävkonstverk hade de redan hört talas om och ville se det i rörelse. Det fick de. Ja, jag var inte så lite stolt över vad vi kunde visa.

KVALITET

Vad diskuterade vi då? Kvaliteten och kvalitetsbedömningar var ett självklart ämne. Högskoleverket kommer nu att alltmer koncentrera sig på att utvärdera och bedöma kvaliteten i utbildningen och forskningen. Granskningen av kvalitetsarbetet och av förutsättningar för att få examensrätter kommer att försvinna för att ersättas med regelbundna granskningar av befintliga ämnen och program vad gäller förutsättningar, genomförande och resultat. Vi kommer således att kunna utfärda magisterexamen i de ämnen där vi själva anser oss ha tillräckligt bra kvalitet, men Högskoleverkets kvalitetsgranskning görs i efterhand och vi lö-

Birgitta Stymne, rektor

per risk att få examensrätten in-
dragen med all negativ reklam
det innebär.

”KVALITETSMOGNAD”

Högskoleverket arbetar nu med att ta fram ett ”effektivt och flexibelt svenskt system som garanterar kvaliteten i högre utbildning och forskning”. De inhämtar just nu förslag, synpunkter och erfarenheter från olika håll och bjuder in till diskussioner. Och kanske är Högskolesverige nu moget för att göra kvalitetsbedömningar på ett acceptabelt sätt, och inte sådana som mynnar ut i rankinglistor som kan ifrågasättas på grund av olika förutsättningar för bedömningarna eller på andra tveksamma grunder.

Den nyligen utförda granskningen av utbildningarna inom vård och omsorg är ett exempel på en utvärdering vars former tycks vara accepterade. Och där visade det sig att en ny högskola som vår klarar sig bättre än det väl etablerade KI. Då känns det bra.

KRAFTSAMLING

Kanslern betonade vikten av kraftsamling och profilering av Högskolan. Hon gjorde det särskilt mot bakgrund av att Hög-

skoleverket fått i uppdrag av departementet att sammanställa de forskningsstrategidokument vi lämnade in i december. Hennes allmänna uppfattning är att universitet och högskolor har stora svårigheter att profilera sig och om nysatningar sker är det ofta inom samma områden (exempelvis IT och bioteknik).

FORSKNINGSPROFIL

Profileringen kommer hos oss att återspeglas framför allt inom forskningen. Hur lyckas vi då? Vi har precis vår årsredovisning för 1999 klar och ur den kan vi utläsa att 11,8 miljoner kronor av vårt forskningsanslag på 15 fördelades till våra profilområden. Dessutom, och mycket glädjande, har våra forskare/lärare genom ansökningar dragit in nära 20 miljoner i externa forskningsmedel!

Två slutsatser kan i sammanhanget dras av detta:

- Vi har ganska väl styrt våra anslagsmedel så att profilering-
en främjas.

- Mer än hälften av vår forskningsverksamhet styrs av forskarna själva och de möjligheter som finns att få externa finansierare.

Så helt lätt är det inte att kraftsamla och profilera!

MARKNADSFÖRING

Vi hann naturligtvis med att under besöket diskutera ett flertal andra frågor, bland annat frångångarbetet (som ska återkomma inom fler områden), vikten av att göra uppföljningar av studenter som tagit examen och vår strävan att bli universitet.

I sitt tackbrev framhöll Sigbrit Franke att hon tycker att våra lokaler, omgivningen och goda möjligheter att få studentbostäder bör vara en utmärkt marknadsföringsaspekt.

BIRGITTA STYMNE

Nätverk och direktsända föreläsningar från Israel, Guatemala, Indien och Syrien ger unika religionskurser

När studenterna läser om hinduismen sitter föreläsaren i New Delhi. När de studerar judendom föreläser en ortodox jude direkt från Jerusalem. En missionär kopplas upp direkt från en missionärsstation i Guatemala och om tekniken fungerar ska en sufisk shejk föreläsa direkt från en studio i Syrien. Studenter kan ställa frågor och diskutera med föreläsaren.

I förra numret av HA skrevs om vikten av internationalisering. Det handlar numera inte bara om student- eller lärarutbyten utan även om samarbete och gemensam forskning.

Kvalitetshöjning kan även handla om att bygga nätverk och att utnyttja teknik. Ett påtagligt bevis för att internationellt samarbete kan höja kvaliteten på undervisningen berättar religionsläraren Stefan Myrgård om här.

KOMMUNIKATION INTRESSANT

Just religionsundervisningen vid HiG ligger i framkant i fråga om nyttjandet av modern informations- och kommunikationsteknik, IKT. Även om religionen i sig är det kanske mest traditionalistiska vi har faller det sig naturligt, säger Stefan Myrgård.

– Inom religionen har det alltid funnits intresse för olika sätt att kommunicera budskap. Det är inte överraskande att så många samfund och kyrkor manifesterar sig på nätet.

NÄTVERK

Stefan Myrgård är en av de ansvariga för ett nationellt nät-

Stefan Myrgårds (bilden) och Åke Tilanders religionskurser har väckt stort intresse långt utanför Högskolan i Gävle. Ett öppet videokonferensnät kan användas till mycket mer än undervisning.

verk inom religionsdidaktiken, om lärdomsprocessen i religionsämnet. Man kan med gott samvete påstå att han och Åke Tilander är de drivande krafterna bakom projektet.

– Det är ett litet ämne och ingen högskola kan själv äga all denna kompetens. I och med att vi i detta nätverk har knutit till oss landets främsta ämnesexperter kan vi faktiskt skryta med att ge Sveriges mest kvalitativa kurs i religionsdidaktik.

Nätverket kommer att erbjuda kurser på C- och D-nivå med magisterutbildning och planerna säger också att forskning ska bedrivas inom nätverket, där professorn Sven G Hartman är en av de drivande.

Genom en vidareutveckling av IT-baserad distanskursteknik i nätverksform kan Högskolan bygga upp forskarnivån snabbare, hävdar Stefan Myrgård.

– Vi ger idag de flesta religionsvetenskapliga kurserna i IT-baserad form i egen regi men kan mycket väl tänka oss att integrera även dessa i nätverket.

Samarbetet med Uppsala universitet har blivit så bra att de har sagt sig vilja slå ihop våra respektive islamkurser till en och samma. Vi är små men lite fräcka och därmed så att säga heta på marknaden. Men vi tänker inte slå oss till ro med detta.

NEW DELHI OCH SAN FRANCISCO

Till det nationella nätverket och kurserna har även knutits ett flertal experter utomlands.

– Till kursen i islam har vi förutom experter i Sverige engagerat internationella föreläsare, bland andra en shejk som är sufiledare. Han kommer att föreläsa om sufismen i direktsändning från en studio i Damaskus.

Direktsänd föreläsning om hinduismen kommer från New Delhi där en lärare som har sina rötter i hinduistisk traditionell läkekonst finns.

Motsvarande kompetens kan man knappast hitta inom Sveriges gränser och ytterligare föreläsare finns bland annat i San Francisco, i Costa Rica och i Jerusalem, alla inom religionskursens kursen.

– Detta är en enastående tillgång för studenterna som i direktsändningen lätt kan ställa uppdykande frågor och diskutera med föreläsaren.

Till hösten startar en kurs benämnd Kulturmöten. Den ges i samarbete med institutionen för lärarutbildningar, La Salle, vid universitetet i Madrid.

– Samma kurs ges på bägge orterna och regelbundna och gemensamma videokonferenser med seminarier och föreläsningar hålls över nätet. Diskussioner, gemensamma uppgifter och grupparbeten binder ytterligare ihop de olika grupperna.

KURS I JERUSALEM

Ännu mer spännande tror Stefan Myrgård att det kommer att bli när kursen Judisk tro och tradition startar. Den har hittills tagit ett år att förbereda, och inte minst har man ägnat tid åt att resa runt och knyta nya kontakter. Här blir det videokonferens med en studio i Jerusalem.

– Mot slutet av kursen reser våra studenter dit för en koncentrerad studieperiod om två veckor. Kursen är ett samarbete med Svenska Teologiska Institutet i Jerusalem.

OFFENTLIGA KURSER

Policyn är att alla HiG:s religionskurser är offentliga.

– Alla studentarbeten, alla föreläsningar och videokonferenser läggs på nätet. Vem som helst kan delta aktivt eller passivt. Det krävs att man har tillgång till bredband och rätt programvara.

Kunskapen om tekniken som används i ovanstående kurser har spridit sig långt utanför Högskolans väggar. Ett öppet nätverk mellan Sverige, Israel och Palestina kan förvisso användas till mer än undervisning.

OVE WALL

Susanne Svensson, vice kårordförande: Inför externa examinationer – nu!

Studentkårens vice ordförande, Susanne Svensson, hävdar att examinationen är den faktor som har störst inverkan på studentens lärande. Därför, menar hon i följande inlägg, borde Högskolan införa externa examinatore.

Idag är den person du har som föreläsare oftast även din examinator. Allt fler anser att man i större utsträckning borde använda sig av externa examinatore.

Fördelarna med externa examinatore lyftes fram redan för tio år sedan i en stor högskoleutredning som inofficiellt kallades Grundbulten. Den hävdade att examinationen är den faktor som har störst inflytande över studentens beteende och lärande. Examinationer på större undervisningsavsnitt än idag har en sammanfattande karaktär och externa examinatore var något utredningen ansåg att landets lärosäten skulle anamma och satsa på.

Försök har gjorts med externa examinatore – eller samexaminationer, det vill säga en kunskapskontroll som sker tillsammans med lärare som företrädesvis kommer från ett annat lärosäte. Resultaten har varit entydigt positiva.

MOTVERKAR ISOLERING

Med extern examination får man en stimulerande verkan på pedagogiken, man motverkar en isolering av lärarrollen och ger ett ökat informationsutbyte mellan lärosätena.

Ett annat gott skäl är att lärarrollen kan kopplas bort från den kontrollerande examinatorrollen, vilket i sin tur kan leda till att studenter och lärare i högre grad gemensamt kan fokuse-

ra på goda studieresultat. För lärarna kan kontakter med andra lärosäten och examinatore vara utvecklande och leda till nytänkande, vilket i sin tur gynnar oss studenter.

ETT SÄTT ATT KVALITETSSÄKRA

Externa examinatore kan även ses som ett sätt att höja grundutbildningens status och ett sätt att kvalitetssäkra.

Grundutbildningen är idag hårt styrd av ekonomin. De ekonomiska förutsättningarna har förändrats under det senaste årtiondet. Idag råder ett resurstilldelningssystem som är starkt kopplat till studenternas prestationer och deras genomströmning, vilket gör att den institution som är ekonomiskt beroende av studentprestationerna också står för bedömningen av studenterna och för kvalitetssäkringen av utbildningen. Institutionerna har tryck på sig att klara ekonomin. Ett sätt att göra detta är att öka genomströmningen, vilket man kan göra genom att ställa lägre krav.

Statsmaktens allt större krav på expansion och måluppfylle-

ser gör att högskolorna idag är allt mer pressade. I sammanhanget blir kvalitetssäkring allt viktigare och externa examinatore är en del av detta.

ÖKADE KOSTNADER

Forskningen har högre status än grundutbildningen och inom forskarutbildningen bedöms varje avhandling av en opponent utanför den egna institutionen. Varför skulle man inte kunna göra så även inom grundutbildningen?

Det blir en högre kostnad för examinationerna, men om fler lärosäten nyttjar externa examinatore kan vi täcka kostnaden med pengar som kommer in då våra lärare anlitas på samma sätt.

LIKVÄRDIG KVALITET

En viktig faktor för oss studenter är att studieresultat inte är avhängigt av vilken examinator man har eller var man studerar. Vi måste ha en god kvalitet på våra utbildningar. Det är ett krav som alla studenter har rätt att ställa.

Idag används externa examinatore i väldigt liten utsträckning, vilket är beklagligt.

Examinationsformen kanske inte är möjlig att använda på alla kurser och kursmoment, men det borde gå att genomföra externa granskningar av examensarbeten, C- och D-uppsatser. Detta skulle även bidra till att minska kostnaderna.

Ett annat sätt att hålla kostnaderna nere och ändå få en likvärdig kvalitet mellan utbildningarna är nationella prov. Detta har dock mer eller mindre försvunnit under senare år.

ÖVERGÅNG TILL HANDLING

Externa examinatore är något vi borde sträva efter för att kunna bibehålla god kvalitet på utbildningen. Formen började diskuteras för tio år sedan och det har ännu inte kommit längre än till just diskussioner.

Nu vill jag se att man vid högskolor och universitet avslutar diskussionerna och övergår till handling.

SUSANNE SVENSSON,
Vice kårordförande,
Gefle Studentkår

"Nu är det dags att sluta diskutera och istället införa externa examinatore, vilket Högskoleverkets utredning Grundbulten föreslog för tio år sedan", tycker vice kårordförande Susanne Svensson.

Karl-Erik Westergren, utbildningschef: Ja, men det finns olösta frågor

”Det är mycket konstruktiva förslag som framförs av Susanne Svensson. (Se artiklen intill.) Att låta någon kunnig, utomstående, fristående person granska verksamheten ger hög trovärdighet”, svarar Högskolans utbildningschef Karl-Erik Westergren.

En objektiv jämförelse gentemot en annan likartad utbildning visar direkt på starka och svaga sidor. Susanne Svensson föreslår att Högskolan ska ut sättas för extern examination – åtminstone beträffande C/D-uppsatser – och att vi snarast övergår till handling.

Jag håller med. Vi bör låta externa examinatorer bedöma C/D-uppsatser!

EXTERN EXAMINATION VID HiG

Högskolans examinatorer är dock inte så isolerade som Susanne Svensson hävdar. Inom sjuksköterskeprogrammet anlitas en extern examinator från Uppsala universitet för C-uppsatserna. Inom ekonomi och elektronik har man för några år sedan haft extern examination av C-uppsatser genom samarbete med Dalarna respektive Uppsala.

Därtill kommer datavetenskapliga ämnesavdelningen att använda externa examinatorer för sina C-uppsatser i period 4.

Vi har ett flertal kurser där lärare som är verksamma vid andra universitet gör tentor. Många av våra lektorer har ju för inte så länge sedan varit verksamma vid andra universitet.

Universitet/högskolor där vi på detta sätt kan göra direkta jämförelser är exempelvis Dalarna, Mitthögskolan, Uppsala, SLU, Handelshögskolan i Göteborg och i Jönköping, KTH och St Thomas i USA. Inom

tekniska och naturvetenskapliga ämnen är det vanligt att man sneglar på motsvarande tentor vid andra högskolors jämförbara kurser.

Högskoleverkets olika granskningar av examinationsrätt, utbildningsprogram och kvalitetsaspekter motverkar också en eventuell isolering.

EN KONFLIKT

Examinationsbegreppet är, som Susanne Svensson visar i sitt inlägg, omfattande. Inte minst intressant är påpekandet om den konflikt som råder mellan examinatorrollen och lärarrollen och de pedagogiska konsekvenserna av detta. Examination är en bedömning för att Högskolan ska få underlag för att godkänna eller underkänna studenters kunskaper och färdigheter i, samt förståelse av, ett ämne eller område efter en utbildnings/inlärningsinsats.

Som examinator ställer man upp hypoteser om studenten – ”H₀: Studenten kan inte”, alternativt ”H₁: Studenten kan”. Examinationsmetoden ger sedan underlag för att avgöra vilken av hypoteserna som är mest sannolik.

Denna bedömande roll måste självklart påverka relationen mellan lärare/handledare och student. Att flytta bedömningen utanför relationen handledare-student stärker lärarens roll som medstuderande handledare.

En förutsättning för att öka användningen av extern examination inom den reguljära utbildningen utöver C/D-uppsatser och examensarbeten är att vi kan examinera större kursavsnitt samtidigt.

SMÅTENTOR

Man kan pröva tanken med ett brittiskt system där ett antal inlämningsuppgifter och småtentor under året utgör kanske 40

procent av examinationen och läsåret avslutas med en lång tentamensperiod där examinatorer från andra universitet deltar i slutexaminationen. Man tenterar till exempel av fyra 10-poängskurser under samma tentaperiod.

Från institutionernas synpunkt skulle detta innebära mer än halverad kursadministration...

RISK FÖR LIKRIKTNING

Som Susanne Svensson påpekar har examinationen mycket stor inverkan på studenternas inlärningsarbete. Examination är en del av inlärningsprocessen och utgör en del av en ”dold studieplan” vid en utbildning eller en kurs. Som lärare och examinator väljer jag examinationsform så att studenterna (såväl de nuvarande som de framtida som kollar hur examinationen går till) lär sig de aktuella momenten på önskvärd sätt. Med en ökad extern examination och högskolegemensamma prov finns risk för en likriktning av utbildningen, vilket kommer att leda till större spridning mellan resultaten – paradoxalt nog kan det tyckas – jämfört med en flexiblare undervisning och examination.

LIKVÄRDIG KVALITET

Inom högskolorna gäller numera friare mål för utbildningarna – högskolorna definierar själva ämnesinnehåll och antar själva sina kursplaner och vilken kunskapsnivå som erfordras för godkänt och så vidare.

Inom verksamheten i övrigt ersätts regelstyrning av ekonomistyrning. Denna utveckling innebär en tendens mot minskad konsensus mellan högskolor och kanske till och med inom högskolor om vad som utgör valid kunskap.

Mot denna bakgrund framstår det som nödvändigt med

någon form av extern bedömning av utbildningskvaliteten. Frågan är hur, när och av vilka delar av utbildningen (och hur mycket det får kosta!).

Ett lämpligt tillfälle är examinationen av C/D-uppsats eller examensarbete eftersom detta omfattar ett större arbete där kunskaper från tidigare kurser ska tillämpas, samtidigt som det utgör en slutpunkt i utbildningen.

Gemensamt för varje examinationssätt är att det också är myndighetsutövning. Examinators beslut påverkar direkt studentens livssituation. Rättssäkerheten kräver att detta görs korrekt och i enlighet med lagar och förordningar.

ÖVERGÅ TILL HANDLING

Grundutbildningsnämnden har börjat ta fram gemensamma riktlinjer för examination på HiG. Nämnden har också tillsatt en arbetsgrupp för att utreda problemen med hel- och halvfartskurser, schemaläggning med mera. En övergång från 5-poängskurser mot större kurser om 10–20 poäng förenklar studieutbudsorganisationen och ger bättre ekonomi och förutsättningar för de valbara kurserna. Om vi dessutom inför slutexamination ökar förutsättningarna för att använda extern examination.

Susanne Svensson sitter med i Grundutbildningsnämnden – som är rätt forum att initiera en sådan utveckling.

KARL-ERIK WESTERGREN,
utbildningschef

Upprop från 22 lärarutbildare:

”Bedrivs lärarutbildningen i Gävle

Bedrivs lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle på rätt sätt? Uppfattningarna om detta går isär, vilket framgår av följande debattinlägg.

Högskolan har en viktig regional funktion. I ett län som Gävleborg med låg utbildningsnivå krävs gemensamma tag för att höja kunskaps- och kompetensnivån. Ska vi ha ekonomiskt, kulturellt och socialt välstånd även i vår region är det viktigt att den grundutbildning, forskning och kompetensutveckling en högskola ger ständigt utvecklas. Om denna utveckling ska vara långsiktigt hållbar krävs bland annat att det allmänna skolväsendet från förskola till gymnasium är av sådan kvalitet att vi får fler ungdomar som efterfrågar och kan tillgodogöra sig högre utbildning.

Ser vi på hur elever når skolans kunskapsmål finns anledning till oro, särskilt i vårt län.

Undertecknade har lång erfarenhet av den svenska skolan. Vi vill bidra till att utveckla en skola som svarar mot varje enskilt skolbarns behov på ett individuellt plan och i ett socialt sammanhang.

LÄRARUTBILDNINGEN VIKTIG

En central strategisk funktion för att göra detta möjligt har lärarutbildningen. Tyvärr har nationella utvärderingar visat att den har stora brister. Den har inte erbjudit blivande lärare möjligheter att förvärva tillräckliga kunskaper för att kunna ge eleverna det stöd de behöver för att nå godkända resultat.

Lärarutbildningskommittén (LUK) lämnade förra sommaren sitt betänkande i stor parlamentarisk enighet. En proposition om en ny lärarutbildning väntas från regeringen i vår, men det förutsätts redan nu att

högskolorna startar ett förändringsarbete. LUK har i betänkandet tagit fasta på utvecklingsarbetet som redan sker på till exempel Högskolan i Malmö, varför en reformering av lärarutbildningen förutsätts gå ganska smidigt.

PÅ TVÄRS MOT MÅLEN

Vi ser med stor oro på den utveckling som de senaste åren har skett inom lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle, HiG.

Det fanns en gång en ambition att med utbildningen nå upp till 1988 års grundskollärareform. De senaste årens utveckling har istället i många viktiga avseenden gått emot de mål grundskollärareformen satte upp, framförallt i kraven på en sammanhållen utbildning.

Den nya läroplanen Lpo 94 förutsätter en kontinuitet i lärarnas undervisningsverksamhet för att eleverna ska nå sina kunskaps- och färdighetsmål. Kursplanerna är gemensamma från första till nionde skolåret. Läroplanen förutsätter att lärare i arbetslag gemensamt utvecklar arbetsplaner som tolkar läroplanens mål så att de passar i den dagliga verksamheten.

Det är av stor vikt att lärarstudenter med olika ålders- och ämnesinriktning redan i utbildningen i gemensamma kurser får diskutera och reflektera för att kunna ta ställning till läroplanens uttryckta kunskaps- och människosyn. Det behövs för att de som lärare i skolan ska kunna hjälpa eleverna att nå de mål riksdagen formulerat och ge fostran och träning till demokratisk värdegrund.

Lärarstudenter vid HiG med inriktning mot årskurserna 1–7 respektive 4–9 läser idag nästan inte några kurser tillsammans. Ma/no- eller sv/so-inriktade studenter läser inte mer än ett fåtal kurser tillsammans. Där emot läser 4–9-studenter många

kurser gemensamt med de som hellre vill bli ingenjörer eller kanske präster.

Kurser i etik och demokrati ges enbart till de som har en samhällsvetenskaplig inriktning.

INTE ÄMNESÖVERGRIPANDE

HiG:s lärarutbildning är inte läroplansförankrad utan skapar snarare ämneslärare av gammalt realskollärsnitt – vilka har givits små förutsättningar att se världen i ett ämnesövergripande miljömässigt eller internationellt perspektiv.

Vi har försökt uppmärksamma programråden och grundutbildningsnämnden vid HiG på detta allvarliga missförhållande men inte fått något gensvar. I stället kan vi konstatera att HiG i remissvaret till LUK är mycket kritisk till de delar som vi redan i grundskollärareformen från 1988 är ålagda att göra; att skapa gemensamma ämnesövergripande kurser om till exempel ett gemensamt förhållningssätt till demokrati och etik. Dessa två ämnen står just nu högt på skoldebattens dagordning.

Vi är inte nöjda med de kunskaper i pedagogik och didaktik de flesta nyexaminerade lärare från HiG går ut med idag, inte heller med kunskaperna i skolans olika ämnen och teman. Det är skillnad på kraven i det akademiska ämnet matematik och kraven i grundskoleämnet matematik. Nyexaminerade lärare ska inte behöva börja sitt yrkesliv med bristande kunskaper i grundskolans ämnen. Lärarutbildningen ska stå på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Vi ifrågasätter starkt om den gör det idag. Yrkesperspektivet har fått en undanskymd plats.

Vi sätter utvecklingen i samband med den organisationsreform och institutionsindelning som genomfördes 1993. Från att ha varit en institution för en

sammanhållen lärarutbildning är utbildningen nu utspridd på flera institutioner där ingen har speciellt ansvar för att lärarutbildningens delar utgör en helhet som svarar mot grundskolans och läroplanens mål.

Högskolestyrelsen tar i vår på nytt ställning till Högskolans organisation. För att vända lärarutbildningen rätt igen och kunna genomföra den nya lärarutbildningen tror vi mycket måste till. Vi ser hur till exempel Högskolan Dalarna på ett bra sätt lyckats svara mot en modern lärarutbildnings behov och krav. Där har en institution både beställarmakten, vad som ska ingå i utbildningen, och ekonomisk makt att genomföra utbildningen efter den planen.

Högskolan Dalarna har också kommit igång med det regionala pedagogiska utvecklingscentrum som statsmakerna krävt av högskolorna med målet att fortbilda verksamma lärare. Lärarhögskolan i Stockholm har organiserat sig i utbildnings- och ämnesområden med läran- de som gemensamt tema.

HELLRE SAMARBETE MED HiG

Det känns tråkigt att Gävle kommun tvingas åka värdshus förbi och nu utvecklar ett samarbete med Högskolan Dalarna och att Sandvikens kommun samarbetar med Luleå Tekniska universitet i skolutvecklingsprojekt. Vi tror att de hellre skulle vilja söka en partner i närområdet om de upplevt att Högskolan i Gävle hade kompetens, vilja och möjlighet att samarbeta.

Även lärarutbildning kräver specialiserad kunskap. Det kan inte vara tillfredsställande för de lärarstudenter att läsa ett antal fristående kurser utan inbördes sammanhang och krydda med tio veckors pedagogikstudier. Kraven på dagens och morgondagens lärare är tuffa.

Det behövs mer pedagogik,

”på rätt sätt?”

mer didaktik, praktik, ämneskunskaper, mer etik- och demokratikunskaper.

Om det ska fungera utan att lärutbildningen blir tioårig måste den organiseras så att studenterna får allt detta i en väl sammanhängande struktur där pedagogik, metodik och ämneskunskaper utgör en gemensam trappa.

Närmare 15 procent av alla studenter vid landets högskolor och universitet är inskrivna vid något lärarprogram, men endast 0,5 procent (1998) av de statliga forskningsresurserna går till forskning om lärande.

Det är också en viktig anledning till lärutbildningens kris. Forskning är naturligtvis omistligt för att olika delar av lärutbildningen ska kunna skapa en gemensam grund att stå på.

SY EN EGEN KOSTYM

Högskolestyrelsen vid HiG har ett färdigt förslag till organisationsöversyn att ta ställning till. I förslaget vill man ännu mer splittra och gömma undan lärutbildningens karaktärsdiscipliner. Det leder till ännu sämre möjligheter för ämnesspecialisering i pedagogik, didaktik/metodik och ämnesdidaktik. Vi skulle istället behöva utveckla en gemensam forskningsmiljö för lärandets aspekter.

Det skulle också kunna höja lärutbildningens status inom Högskolan.

EGEN KOSTYM

Om vi en dag ska kunna ha en sådan kvalitet i vår grundutbildning och forskning att utbildningsminister Östros knacker på dörren och frågar om vi vill bli universitet måste vi sy en egen organisationskostym och inte använda Uppsala universitets gamla frack. Den är redan upptagen.

En institution för lärutbildning ser vi som en nödvändig-

het för att vi ska kunna nå riksdagens mål. En institution där studenter, praktikhandledare och lärutbildare i pedagogik, didaktik och ämnesdidaktik tillsammans formar en sammanhållen utbildning till lärare.

För detta måste lärutbildningen bli en gemensam angelägenhet för hela länet. Vi ser gärna att kommunerna, som anställer våra lärare, tydligare formulerar sina krav och förväntningar och mer aktivt tar del i lärutbildningens utformning och innehåll. Kommunerna och i synnerhet eleverna får betala ett högt pris för till exempel tidigt utbrända lärare. Nu har högskolestyrelsen en möjlighet att ta ett viktigt steg för organisationen av en modern lärutbildning. Ta den möjligheten.

INGEMAR AHNE,
HARRY BERG,
MARI BJÖRKLUND,
EVA BOUDIAF,
MARGA BOUSTEDT,
BIBBI CEDERLOO,
ANITA CHLAPOWSKA,
LISA FAULI,
CARINA FRANSSON,
ANN GERHARTZ-FA,
INGEGERD GUDMUNDSSON,
ANETTE GUSTAFSSON,
ELISABETH HEDLUND,
KENNETH HÅKANSSON,
KIA KIMHAG,
MONICA MARTINSSON,
ÅSA MORBERG,
LENA NORDESJÖ,
INGRID NORDKVIST,
GUNILLA NYLUND,
JARI RISTINIEMI,
ARNE SJÖLINDER,
BENGT SÖDERHÅLL

DE LÄRARUTBILDARE SOM INTE SKRIVIT UNDER ARTIKELN OVAN REDOVISAR SIN MENING I NÄSTÅNDE NUMMER AV HÖGAKTUELLT.

Nytt system för schemaläggning

NeverLOST är det uppförande namnet på Högskolans nya schemaläggningssystem.

Systemet bygger på en databas och medger därmed goda sökmöjligheter. Varje student eller lärare kan lätt hämta sitt personliga schema och dessutom göra det via Internet. En schemaläggande lärare kan dessutom på egen hand föra in uppgifter i systemet.

NeverLOST är ursprungligen en laboratorieuppgift för en studentgrupp vid Högskolan i Borås, HB. Resultatet visade sig vara så gott att HB bestämde sig för fortsatt utveckling.

En av skaparna, Per Anders Månsson, besökte HiG i februari för att installera systemet

och utbilda schemaläggarna i det nya.

– Systemet ägs av ett konsortium bestående av 14 högskolor i landet och numera alltså även av HiG. Det utvecklas ständigt och ett par gånger per år träffas konsortiet, utbyter erfarenheter och kommer med önskemål om ytterligare funktioner eller förändringar, säger Per-Anders Månsson.

FLEXIBELT SYSTEM

En av nyheterna är att läraren själv kan lägga in uppgifterna om sina kurser. Ändringarna förs in och gäller direkt. Det hävdas också att det inte ska medföra något merarbete för den schemaläggande läraren eftersom samma uppgifter redan tidigare har lämnats, fast då till schemaläggningen.

Per Anders Månsson är en av skaparna av schemaläggningssystemet NeverLOST. I februari var han på HiG för att demonstrera det.

B

SVERIGE

Porto
betalt

Makt eller kärlek?

Kön konstituerar makt. Därför är det väsentligt annorlunda att vara kvinna än att vara man – eller människa. I Jämställdhetsrådets folder om sexuellt ofredande konstateras således att sådant är en fråga om makt.

En högre vetenskaplig nivå håller de feministiska sopp-luncherna. Nyligen fick vi veta att den amerikanska forskaren Judith Butler menar att könstillhörighet är en överdriven fråga. Feminismen motverkar i så fall definitionsmässigt sin egen sak.

Jesus, vare sig han är en historisk person eller inte, är en av de livskraftigaste rötterna i vår kultur. I berättel-

serna kring honom saknas genusfrågan som en stor sak. Det väsentliga är kärlek, kärlek mellan människor.

För mig är sexuella signaler primärt en fråga om lust, vilken uppstår omedvetet och därmed okontrollerat. Men medvetandet väcks av den handling det undermedvetna förbereder. (Fördröjningen är enligt informationsteoretiska experiment några tiondels sekunder.) Om vi låter oss programmeras av Jämställdhetsrådet att koppla signalerna till makt så gör vi kanske det. Men om vi älskar vår nästa och hanterar känslor som vuxna människor avleder vi ofredandet till kärlek och omtanke. Hänsyn till medmänniskan, man eller kvinna.

TONY BJÖRKLUND

Studenterna kan själva

Nu kan studenterna själva gå in i studiedokumentationssystemet LADOK OPEN.

Systemet, som kan användas för att lämna adressändringar, kontrollera registreringar och beställa studieintyg, har utvecklats av IT-Stöd vid Uppsala universitet. Alla ändringar kan göras via webben. Systemet skyddas av användar-ID och lösenord.

Sedan mars får studenterna meddelande via e-post om inrapporterade studieresultat. Utdraget gäller inte som studieintyg och e-brevet kan inte besvaras med "reply"-funktionen.

Ytterligare information kan ges av respektive institution och Studentexpeditionen i Tor-

Sist men inte minst...

Högskolans och Gävle kommuns projekt E-handel i Gävle-regionen, som haft som mål att utveckla användandet av elektroniska kontaktvägar bland 14 Gävle-företag, markerar kulmen på verksamheten genom att ge ut boken *Elektroniska affärer i fokus*.

Boken är tryckt i 19 000 exemplar som ska delas ut gratis.

Ytterligare en ny bok har färdigställts på HiG. Ett 20-tal studenter på 5-poängskursen Generell systemteori fick tentamensuppgiften att skriva om *Gaiahypotesen – yttlig populärvetenskap eller användbar vetenskaplig metafor*. Resultatet blev så strålande att den kursansvarige, fil dr Lars Skyttner, gav alla studenter VG och sammanställde allt material i en 86-sidig häftad bok.

Gaiateorin är en mycket omdebatterad hypotes om att jor-

den är en enda stor superorganism med förmågan att reglera sig själv.

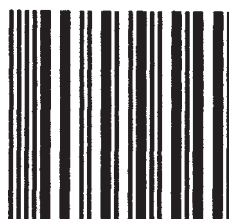
HiG ligger bra till inom distansundervisningen. Men det kan bli ännu bättre. Under våren erbjuder Distansrådet intresserade ett antal träffar med korta föreläsningar och förevisningar. En träff har redan varit, och så här ser fortsättningen ut:

- 21 mars: Teknikeftermiddag med demonstration.
- 27 mars: IT-pedagogik för grundskola och gymnasium.
- 12 april: Pedagogikeftermiddag. William Males vet mer.

Matematikföreläsningar hålls i sal 12:303 under våren. Den 27 mars talar Ozan Öktem, Karolinska sjukhuset, om matematiken bakom datortomografi. Den 10 april handlar föreläsningen om dynamiska system, fraktaler och kaos.

Så här är vi inte vana att se Göran Friberg. Men han har faktiskt klarat en tenta, visserligen nätt och jämnt men ändå, där uppgiften var att genomföra en snödans. Det hela skedde i samband med en examensfest ordnad av YTH-studenter som Göran lett. Bilden togs av studenten Anneli Emdebrandt som också deltog i festligheterna.

002542